

Verksamhetsberättelse 2004

Helsingfors arbis 90 år

HELSINGFORS ARBIS

ÅR 2004

Helsingfors stads svenska arbetarinstitut är en i lagen om fritt bildningsarbete (1998) avsedd läroanstalt som "grundar sig på lokala och regionala bildningsbehov". Institutets undervisnings- och förvaltningspråk är svenska.

Arbis, liksom det fria bildningsarbetet över huvudtaget, syftar till att utgående från principen om livslångt lärande stöda en mångsidig utveckling av individens personlighet och förmåga att fungera i samfund samt främja demokrati, jämlikhet och pluralism i det finländska samhället.

Helsingfors arbis firade under höstterminen sitt 90-årsjubiléum. Under de nio decennier som förflutit sedan grundandet, har Arbis – i likhet med ca 250 medborgarinstitut runtom i landet – utvecklats och andats i takt med det omgivande samhället. Nya ämnen har kommit till, gamla har fallit bort, för att senare återuppstå i modernare varianter, anpassade till en ny tid med nya behov och krav. Tider av tillväxt och expansion har följts av ekonomiska lågkonjunkturer. Trots ekonomiska nedskärningar under de senaste åren har Arbis bibehållit ett mångsidigt kursutbud. Denna mångsidighet i kombination med ett stort antal olika kursdeltagare gör Arbis till en livskraftig institution. Utbildningsbakgrund och ålder varierar men viljan att lära sig något nytt och att utvecklas har alla gemensamt. Den viljan utgör Arbis starka drivkraft.

Den 22 oktober firades Arbis 90-årsjubiléum med en fest i institutets vackra festsal.

Jubileumsårets programhäfte pryddes av en fresk av Tove Jansson, Fest i stan, som finns i Arbis botenvåning. I Arbis jubileumsfest deltog såväl lärare, personal och kursdeltagare. Två kursdeltagare var årsbarn med Arbis och fick detta år gratis delta i kurser. Jubileumsåret till ära ordnades också en fotoutställning över Arbis historia.

DIREKTIONEN

Arbis direktionen bestod under år 2004 av följande personer (suppleanter inom parentes): *Sture Gadd*, ordförande (*Ulf Gustafsson*) SFP, *Jan Rosqvist*, viceordförande (*Inger Östergård*) SDP, *Krisse Hannén* (*Tomas Ries*) SFP, *Nina Kalk* (*Arla Cederberg*) De Gröna, *Solveig Levomäki* (*Rudolf Lindblad*) Vänst., *Ralf Nikander* (*Ann-Maj Ginman*) SFP, *Charlotta Niemistö* (*Aune Greggass*) KD, *Lotta Remahl* (*Urpo Kaila*) SDP samt *Klaus Tuurala* (*Tauno Pelkonen*) De Gröna. Stadsstyrelsens företrädare i direktionen var *Jussi Pajunen* (*Ben Zyskowicz*), Saml.

Direktionen sammanträder. Från vänster ordförande Sture Gadd, medsols institutets rektor Ellinor Gube, Lotta Remahl, Ralf Nikander, Krisse Hannén, institutets ekonomichef Tea Linso, Klaus Tuurala, Solveig Levomäki och institutets biträdande rektor Johanna Söderholm.

Institutets rektor föredrog ärendena och som sekreterare fungerade institutets biträdande rektor. Direktionen sammanträdde sex gånger under år 2004. Protokollen upptog sammanlagt 76 paragrafer.

I Arbis budget ingår två elevstipendier à 300 € samt två elevstipendier à 200 € om vilka direktionen äger rätt att besluta. Det större elevstipendiet à 300 € är avsett för elever vid institutet för vidare utbildning i Finland eller utomlands. Detta elevstipendium kan sökas av i Helsingfors bosatt person, som under minst två läsår varit inskriven vid institutet och här regelbundet och med framgång deltagit i undervisningen. Det mindre elevstipendiet à 200 € är också avsett som understöd för deltagande i samlingar, seminarier eller kurser, för inköp av kursmaterial eller i annat bildningssyfte. Detta understöd kan sökas av i Helsingfors bosatt person, som från läsårets början varit inskriven vid institutet och här regelbundet och med framgång deltagit i undervisningen.

PERSONAL

Rektor för institutet var fil.mag. *Ellinor Gube* och som biträdande rektor fungerade pol.mag. *Johanna Söderholm*. Övriga lärarbefattningar innehades av fil.mag. *Carola Dahlström* (främmande språk), textillärare *Peggy Danska* (handarbete), fys.ter. *Birgitta Lindberg* (fysisk fostran), ekon.mag. *Ralf Rehn* (datateknik), hushållslärare *Maria Riska* (huslig ekonomi), fil.mag. *Moa Thors* (tyska) och fil.mag. *Hedvig Wallin* (svenska). *Ron Nordström* skötte institutets konstlärarbefattning under vårterminen sedan konstkand. *Karin Widnäs* beviljats avsked från befattningen fr.o.m. 31.12.2003. Direktionen utsåg vid sitt sammanträde 20.4.2004, § 31, lektor i bildkonst *Hans-Peter Holmstén* till planeringsansvarig lärare i konstämnen fr.o.m. 1.8.2004.

Institutets economichefsbefattning innehades av *Tea Linso*, som byråföreståndare fungerade *Tua Seuderlöf* och som informatör *Walter Fortelius*. Bibliotekariebefattningen delades mellan *Benedict von Wright* och *Fredrik Therman*. Arbis biblioteksfunktionärsbefattning innehades av *Marianne Jäntti-Sevon*. Institutets byråsekreterare var *Nanna Etelä* som också fungerade som filialföreståndare för Arbis Östra. Kurssekreterarbefattningen innehades av *May Österholm*. Kansliet sköttes under kvällstid på timbasis av *Christine Dietinger*. Som datakonsult på timbasis fungerade *Janne Bernas*. Härutöver fanns tre vaktmästare: *Lars Henriksson*, *Jan-Peter Jaatinen* och *Ari Mäkinen* samt tre städerskor: *Birgit Haatainen*, *Marit Michelsson* och *Marianne Miittinen*. Personalen deltog i 59 utbildningsdagar under verksamhetsåret.

Ett programnummer från personalens julfest. Från vänster Hedda Wallin (huvudlärare i svenska), Moa Thors (huvudlärare i tyska), Maria Riska (huvudlärare i huslig ekonomi) och Walter Fortelius (institutets informatör).

Största delen av undervisningen handhades av timlärare. Antalet timlärare under år 2004 var 238. Härutöver anlätades föreläsare inom Studia Generalia och föreläsningssirkel samt modeller vid konstkurserna och ackompanjatörer vid vissa gymnastikgrupper för pensionärer.

UNDERVISNING

Största delen av institutets verksamhet försiggick under år 2004 i fastigheten vid Dagmarsgatan 3 och Stoa – Östra Helsingfors kulturcentrum, Åbohusvägen 1, samt i den svenska ungdomsgården Rastis i Nordsjö. En del kurser, främst kurser i svenska för stadens personal var utlokaliserade.

Arbis ordnar kurser och föreläsningar i olika ämnen enligt samhälleliga och lokala behov. Målet är ett brett utbud av högklassiga kurser. Institutets huvudsakliga inriktning ligger på allmänbildande kurser.

Mindre bemedlade, arbetslösa som endast lyfter grunddagpenning och personer som åtnjuter hemvårds- och moderskapsstöd har efter anhållan beviljats nedsatt kursavgift. Också syskonrabatt för barn under 16 år beviljades. 76 personer beviljades nedsatt kursavgift under redogörelseåret.

Undervisningen, i form av föreläsningar- och studiecirklar, pågår under ett arbetsår som inleds i augusti och avslutas i juli. Antalet lektioner under kalenderåret var sammanlagt 20 238. Under vårterminen hölls 10 534 och under höstterminen 9 704 lektioner. Antalet utbildningar var under redogörelseåret 1 015. Av dessa var 9 avsedda enbart för barn och 21 bestod av mindre än sex lektioner. Kursdeltagarna uppgick under vårterminen till 7 051 och under höstterminen till 8 377, sammanlagt alltså till 15 428.

Öppna universitetet

Arbis ordnade under året 32 öppna universitetskurser som omfattade sammanlagt 741 lektioner. Av dessa ordnades 13 kurser vårterminen (329 lektioner) och 19 (412 lektioner) under höstterminen. Kurserna ordnades i samarbete med Helsingfors universitet, Åbo Akademi och Jyväskylä universitet. I kurserna deltog under vårterminen 293 och höstterminen 363 studerande, sammanlagt 656 studerande. Under året fortsatte två omfattande studiehelheter i samarbete med Åbo Akademi, nämligen studier i Informationsförvaltning och studier för rättsnotarieexamen. 409 enskilda tentamensresultat registrerades under kalenderåret.

Arbis har ordnat gemensamma kurser både med Åbo Akademi och Helsingfors universitet. Detta har visat sig vara en lyckad lösning i de fall kurser på varsitt håll lockat endast ett litet antal kursdeltagare. Pedagogiskt har det också fungerat bra med blandade grupper d.v.s. vuxenstuderande och universitetsstuderande.

Kursutbudet varierar och varje år har det bland de öppna universitetskurserna funnits nya och annorlunda ämnen. Detta år ordnades religionsvetenskap i samarbete med Åbo Akademi och kurser i hinduism, buddhism och islam intresserade de studerande.

Fil.dr Måns Broo föreläser om hinduism och buddhism.

Allt medan debatten pågår om hur och var man skall ordna lärarutbildning fortsätter Arbis att ordna kurser i pedagogik och specialpedagogik. Intresset för pedagogik är stort och kurserna lockar årligen allt fler deltagare. Många vuxna studerande är nöjda över möjligheten att åtminstone delvis kunna studera i södra Finland.

Informationsteknik

Sammanlagt hölls 1781 lektioner i 126 kurser under redogörelseåret, 942 under vårterminen och 839 under höstterminen. Deltagarna i den kursbundna undervisningen var under vårterminen 366 och under höstterminen 389, sammanlagt 755. I övrig IT-verksamhet; julvaka, självstudier och FlexIT deltog 412 personer.

De populäraste kurserna under året var kurserna i användning av digitalkamera, bildbehandling Photoshop, grunderna i datoranvändning och seniorkurserna.

Undervisningen skedde i IT-rummen ROM och RAM. I maj förnyades datorerna i ROM och samtidigt utökades elevdatorantalet från 8 till 10. Under våren hade Arbis studerande möjlighet att använda ROM och RAM för självstudier 7,5 timmar/vecka. Från hösten ändrades självstudierna till FlexIT och belades med en kursavgift på 5 Euro. All FlexIT skedde under handledning och omfattade totalt 8 lektioner per vecka. Totalt 32 personer deltog i FlexIT och de utnyttjade möjligheten 146 gånger.

Bengt Sjöström visar hur man skapar personliga etiketter under Arbis julvaka, då dataklasserna besöktes av 97 personer.

Under redogörelseåret ordnades olika datakörtkurskurser, dels som e-kurs, dels som närundervisning. Intresset för datakörtkurskurser var mindre än förut och framförallt intresset för Ab-kortet var på klar nedgång. Under året avlades inget @-kort, 8 A-kort och 4 Ab-kort.

Den 26 oktober stannade Arbis för ett ögonblick då vi nåddes av budet att Arbis mångåriga huvudlärare i datateknik Björn-Eric Mattson hade avlidit. Björn-Eric Mattsson verkade som timplärare vid Arbis fr.o.m. 1977 och var Arbis första innehavare av huvudlärarbefattningen i datateknik under åren 1997–2003, därefter åter timplärare till sin bortgång.

Gymnastik, dans och hälsa

Under året hölls 2 610 lektioner med 4144 deltagare i 182 kurser. På våren ordnades 97 kurser med 1324 lektioner och 2067 deltagare, på hösten 85 kurser med 1286 lektioner och 2077 kursdeltagare. Sammanlagt 41 timplärare undervisade under året.

Målsättningen med motionskurserna är att befrämja hälsan på alla delområden. Under motionskurserna ökar bl.a. konditionen, muskelstyrkan och ledrligheten och detta bidrar till bättre välmåga.

Utbudet på kurserna är brett, alla torde hitta sina favoriter bland kurserna. Nybörjare kan delta i lugnare yoga- eller stretchingkurser, medan den vana motionären kan besöka aerobic- eller konditionsboxningskurser. De yngre deltagarna lockas av danskurserna, bl.a. kan nämnas discodans och funky jazz. Också seniorkurserna var välbesökta. Seniordansarna uppträdde på våren under vuxenutbildningsmässan på järnvägstorget där Arbis presenterades.

Nytt för året var bl.a. bailatino, som också hade den längsta väntelistan.

De flesta kurserna hölls på Dagmarsgatan. Därtill ordnades kurser i Arbis Östra (Stoa och Rastis) och i Gamlas. Alla kurser i vattengymnastik var utlokaliserade (Hotell Ramada President, Kuntokeidas Sandels och Nordsjö simhall)

Arbis kursdeltagare har varje år möjlighet att delta i ett konditionstest som ordnas i samarbete med Konditionsfrämjandet r.f. Gångtestet genomfördes både på våren och på hösten.

Huvudläraren i gymnastik Birgitta Lindberg hjälper herrseniorerna att upprätthålla sin rörlighet och kondition.

Hantverk och handarbete

Under vårterminen ordnades 46 kurser och under höstterminen 57 kurser.

Deltagarantalet var 1 680 personer av vilka 380 var män. Antalet män fördubblades under 2004 mest på grund av det livliga deltagandet i Julvakan.

Antalet lektioner under år 2004 var 2834, under höstterminen 1435 och under vårterminen 1399. Antalet lärare för dessa kurser var totalt 33.

Arbis hantverks- och handarbetssektor deltog under 2004 i huvudstadsregionens vuxenutbildningsmessa på järnvägsstationen med demonstrationer i mosaik, tovning, krakelering etc.

Under året ordnades även utställningar i vitrinen med arbeten från olika kurser samt en stor lappteknikutställning i Galleri Arbis.

Flätande av spånballar var en av aktiviteterna under Arbis julvaka.

Julvakan firade sitt 10-års jubileum och över 500 människor hade sökt sig till Arbis för att pyssla med traditionella och nya julsaker.

”Drop-in”-kurserna har varit populära – främst bokbindar- och textiltrådgivningen. Till dem kan man komma för att få hjälp med något av sina projekt utan att binda sig till en helterminkurs.

Konst och konsthantverk

Sammanlagt ordnades 80 kurser med 1167 kursdeltagare, våren 555 och hösten 612. Kurserna omfattade 2 767 lektioner. Flere kurser inom bildkonst och konsthantverk visade sig vara mycket populära. Bland dem kan nämnas oljemålning, akvarell och keramik. Efterfrågan på nämnda kurser var större än utbudet.

En ny epok i Arbis konstutbud inleddes med undervisning i metallgrafik. Den nya grafikpressen i konstklassen togs emot med stor förtjusning. Fotolabbet har fått tjänstgöra som laboratorium för koppargrafikerna.

I Arbis Östra ordnades fyra kurser för barn och unga i grundundervisning i konsthantverk och keramik. I kurserna deltog 22 elever. Under kurserna betonades känsla för material, formgivning och handfärdighet. Därtill har Arbis Östras övriga kurser visat sig komplettera det allmänna kursutbudet väl.

Sammanlagt 15 utställningar ordnades i Galleri Arbis som har förevisat bildkonst och konsthantverk av både lärare och kursdeltagare anknutna till Arbis. En betydelsefull historisk fotoutställning ordnades vid institutets nittioårsjubileum på hösten. Också utomstående som arkitektförbundet och amatörfotograföreningen bidrog med egna utställningar på Galleri Arbis. I vitrinerna har man kunnat beundra miniatyrmodeller och skulpturer i en mindre skala.

Huslig ekonomi

I undervisningsköket hölls under år 2004 sammanlagt 639 undervisningstimmar i 74 kurser, vilket var 68 lektioner färre än föregående år. Samtidigt ökade ändå antalet kurser från 62 till 74, vilket beror på flere enkvällskurser. Under våren hölls 325 lektioner och på hösten 314 lektioner. Kursdeltagarnas antal på våren var 384, vilket var 18 elever färre än föregående vår. På höstterminen noterades 788 kursdeltagare vilket var 83 elever fler än föregående höst. Sammanlagt deltog 1 172 personer, vilket var en ökning med 65 i jämförelse med föregående år.

Noël français – fransk julmat. Längst till höger en av kursens lärare, Arbis huvudlärare i huslig ekonomi Maria Riska.

Matlagningsdemonstrationerna har fått en betydande tillströmning av elever. I en matlagningsdemonstration deltar i medeltal ca 20–30 elever, vilket är en fördubbling jämfört med föregående år. Sammanlagt ordnades 17 matlagningsdemonstrationer.

De etniska köken är fortfarande mycket populära bland kursdeltagare och bland annat Sushi hörde till de extra kurser som sattes in p.g.a. långa väntelistor. Andra omtyckta kök var bl.a. indisk mat, ayurveda och asiatiskt. Populära var även olika kurser med anknytning till mat och språk. Förutom det tyska och franska köket inspirerades deltagarna bl.a. av spansk, italiensk, grekisk och medelhavsmat. Också kombinationen Mat och prat/Ruokaa ruotsiksi var en omtyckt kurs.

Kurser som kött- och fisk- och skaldjursrätter har återkommit från år till år. "Mat och vin"-kurserna var fortfarande väldigt populära och hörde till de kurser som lockade också yngre personer. Matlagningsintresset bland män i alla åldrar ökar också stadigt.

Elever från Ulfåskolan undervisas av huvudläraren sammanlagt 80 lektioner under året. Eleverna fick lära sig matlagningens grunder och hur man hanterar olika livsmedel samt näringslära. För synskadade ordnades 30 lektioner i matlagning samt en julbakningskurs omfattande 5 lektioner. Julvakan var åter en succé med allt flere deltagare varje år – både barn och vuxna trivdes med att baka pepparkakor och forma marsipangrisar.

Natur, kultur och musik

Ovannämnda rubrik omspänner ämnen från så skilda områden som litteratur, film, musik, navigation, guideutbildning samt olika naturrelaterade kurser.

Under vårterminen 2004 ordnades sammanlagt 980 lektioner (36 kurser) med 799 kursdeltagare och under höstterminen 2004 var antalet lektioner 704 (22 kurser) och antalet kursdeltagare 794.

Musikens andel (solo- och körsång, piano och gitarr) var 593 lektioner (12 kurser) under vårterminen med 318 deltagare och 418 lektioner (10 kurser) med 288 deltagare på höstterminen. Kurserna i pianospelning och solosång fylldes snabbt och alla intresserade rymdes inte med. Föreläsningsserien Fyra musikaliska porträtt, som behandlade Tjajkovskij, Puccini, Beethoven och Purcell med redaktör *Ann-Kristin Schevelew* som föreläsare på vårterminen var populär. Serien fortsatte på höstterminen och behandlade då Schubert, Berlioz och Debussy. På Evert Taubes födelsedag den 12 mars ordnades en välbesökt vismatiné.

Också unga deltagare trivs i Arbis schackklubb. Edi Kokko har gjort sitt drag.

Gäster i serien Aktuella författare var *Zinaida Lindén, Anders Larsson, Kjell Westö, Märta Tikkanen, Vivi-Ann Sjögren* och *Johannes Salminen*. De intervjuades av *Tuva Korsström, Tapani Ritamäki* och *Fredrik Therman*. Lektor *Stig Nummelins* föreläsningssirkel Samla gammalt, i vilken såväl experter från olika specialområden som studieresor ingick, fortsatte att dra ett rekordantal kursdeltagare.

I anknytning till Arbis 90-årsjubileum samtalade *Märta Tikkanen*, rektor under åren 1972–1980 med *Ralf Friberg*, viceordförande för Arbis direktion under åren 1972–1980 under rubriken Kulturvagga och slagfält – Arbis som vi minns det. I slutet av höstterminen ordnades i samarbete med Nylands litteratur-förening r.f. den traditionella nyländska författarmatinén. Sexton författare läste ur sina aktuella verk.

Samarbetspartners för kurser inom Natur och kultur var Helsingfors auktoriserade turistguider r.f., Finlands röda kors Helsingfors-avdelning, Finlands Svampvänner och Arbis Mykologer, Finlands Navigationsförbund, Manskören Frihetsbröderna r.f., Visans Vänner r.f., Omsorgsbyrån i Helsingfors och Nylands litteraturförening r.f.

I samband med Arbis traditionella påskbasar samlade tre helsingforsskolor in medel för sin lägerskolverksamhet. I basaren deltog också Arbis Kamratförening och barnträdgårdslärostudierandena som var inhysta i Arbis utrymmen.

Amnesty International presenterade sin verksamhet i foajén där också Unicef hade sin traditionella försäljningsutställning.

Under året besökte en grupp litteraturstudierande från Helsingfors universitet inom ramen för sin undervisning institutet och åhörde en föreläsning om fri folkbildning och Arbis.

Språk

Språkundervisningen vid Arbis riktar sig huvudsakligen till den svenskspråkiga befolkningen i Helsingfors och strävar till att med ett så brett utbud som möjligt tillgodose de vuxnas, men också ungdomarnas behov av både nya, kompletterande och fördjupade kunskaper i språk. En mycket viktig uppgift för Arbis är även att erbjuda undervisning i svenska för finskspråkiga. Bland språkstudierandena finner man dessutom allt fler deltagare med annat modersmål än svenska eller finska. Nybörjarkurser i finska och svenska för utlänningar var efterfrågade. Dessutom har många utlänningar sökt sig även till andra språkkurser, eftersom undervisningen i språk vid vårt institut redan i ett tidigt stadium försiggår på målspråket.

År 2004 ordnades 338 kurser med sammanlagt 3 806 deltagare, 1 773 under vårterminen och 2 033 under höstterminen. 7 182 lektioner hölls i 16 olika språk, 14 under vårterminen och 16 under höstterminen. I nio av språken erbjöds kurser från nybörjarnivå till avancerad nivå. På grund- och mellannivå betonas praktisk språkkunskap, medan den högsta nivån ofta är inriktad på någon form av specialisering. Samtliga språkkurser behandlar även kulturkunskap. Prepkurser för olika språkexamina ingick i programmet. Multimedieklassen användes både inom den normala språkundervisningen och för handledda självstudier. Flexstudierna och e-kurserna riktades såsom tidigare till en speciell målgrupp. Inom ramen för projektet Språk på nätet, som genomförs i samarbete med Vasa arbis och Lovisa medborgarinstitut, utökades vårt eget utbud e-kurser till att omfatta fem olika språk. Förutom de tidigare engelska, finska och franska kurserna tillkom en i spanska och en i tyska. Dessutom använde Vasa arbis vår e-kurs i franska på avancerad nivå. Som ett led i samarbetet utformades också en plattform för ett kontaktnät som förhoppningsvis skall uppstå under år 2005 mellan språklärare inom vuxenutbildningen i alla delar av Svenskfinland.

Uppdragsutbildningen i svenska för stadens personal utgjorde ett tyngdpunktsområde inom Arbis språkundervisning. S.k. skraddarsydds kurser ordnades också, om även i blygsam omfattning, i engelska, franska och ryska. Samarbetet med stadens Utbildningsverk fortsatte inom ramen för muntliga prov. Våren

2004 deltog 117 gymnasister i det muntliga provet för abiturienter som organiserades i Arbis regi. I allmän språkexamen i engelska på mellannivå deltog 19 personer. I svenska var motsvarande deltagarantal 8 på grundnivå och 21 på mellannivå.

Förutom den studierådgivning som erbjöds i samband med anmälningarna i början av höstterminen ordnades också nivåtest i engelska, franska, svenska och tyska. Dessutom fungerade studierådgivningen under hela verksamhetsperioden per telefon och i allt högre grad per e-post.

Under våren genomförde tre lärarpraktikanter i engelska en del av fördjupat praktikum och under höstterminen genomfördes grundpraktikum av en lärarpraktikant i engelska och en i spanska.

Engelska

Engelskan var det största främmande språket vid Arbis med 43 kurser och 472 deltagare. Antalet lektioner inom ämnet uppgick till 900. Två kurser drogs in, den ena p.g.a. att läraren fick en fast tjänst och inte kunde åta sig uppdraget, den andra p.g.a. för få anmälda. Utbudet omfattade allt från grundnivå till den mest avancerade Proficiency-nivån. E-kurser för den skriftliga delen av Cambridge examina First Certificate och Advanced English stödde prepkurserna i klass. Dessutom erbjöds en avancerad specialkurs, Academic Writing, som e-kurs. En prepkurs för Cambridge-examen på Proficiency-nivå, en specialkurs i litteratur och en i trädgårds-skötsel och -konst samt några kurser i internationell matlagning på engelska är exempel på det breda utbudet. Flexstudier i engelska ordnades för dem som inte hade tillfälle att delta regelbundet i någon kurs och var villiga att genomföra sina studier självständigt kompletterade med handledning ca var tredje vecka. För stadens abiturienter ordnades två prepkurser, av vilka den ena genomfördes som flerformskurs. I det muntliga provet för abiturienter våren 2004 deltog 55 elever.

Finska

I finska ordnades 14 kurser som sammanlagt omfattade 457 lektioner. I dessa kurser deltog 178 personer. I de lägre kurserna deltog utlänningar från olika delar av världen. För finlandssvenskar fanns en e-kurs som förberedde för det Lilla språkprovet i finska och en prepkurs för det stora språkprovet. På hösten 2004 inledes flexstudier i finska för dem som inte hade tillfälle att delta regelbundet i någon kurs och var villiga att, med en handledares hjälp ca var tredje vecka, genomföra sina studier självständigt. I det muntliga provet för abiturienter deltog 34 personer.

Franska

Under året ordnades 39 kurser i franska. Deltagarna uppgick till 534 och lektionerna till 854. Bland de främmande språken var det följaktligen franskan som hade det största antalet deltagare. Två kurser indrogs p.g.a. för få anmälda. Tyngdpunkten i efterfrågan låg såsom föregående år på mellan- och avancerad nivå. Specialkurser i fransk matlagning väckte stort intresse. Två föreläsningar drog också rätt mycket publik, den ena om Frankrike som paradoxernas land, den andra om tre klassiska chansonartister, Brel, Brassens och Ferré. E-kurserna, som erbjöds på grund-, mellan- och avancerad nivå, liksom även flexstudierna riktade sig till deltagare som inte regelbundet kan delta i kursverksamheten. I det muntliga provet för abiturienter deltog detta år 8 personer.

Italienska

Inom ämnet italienska ordnades 19 kurser omfattande 436 lektioner. I dessa kurser deltog 276 personer. Efterfrågan på nybörjarkurser var stor, men även på avancerad nivå erbjöds flera kurser.

Ryska

I ryska erbjöd Arbis 14 kurser från nybörjarstadium till en mycket avancerad nivå. Kurserna omfattade 310 lektioner och 147 personer deltog. Antalet nybörjare ökade. Våren 2004 ordnades en bussresa till St Petersburg, med ett omfattande program. I resan deltog 24 personer.

Spanska

Intresset för spanska var stort, speciellt på nybörjarnivå. Också i detta språk arrangerades kurser på alla nivåer, sammanlagt 26 kurser i vilka 324 personer deltog. Detta är en klar ökning. Spanskan placerade sig på tredje plats bland de främmande språken. Några kurser i matlagning på spanska ordnades, där både det spanska och det latinamerikanska kökets delikatesser tillreddes. En kortkurs om spanska viner fanns också på programmet. År 2004 erbjöds för första gången en e-kurs i spanska. I samarbete med det latinamerikanska kulturcentret ordnades två evenemang kring latinamerikansk film. I det muntliga provet för abiturienter deltog 3 personer.

Svenska, danska, norska

Under kalenderåret ordnades sammanlagt 136 kurser i skandinaviska språk, 68 på vårterminen och 65 på höstterminen. Av dessa var 6 kurser i danska och 4 i norska. I vårens kurser deltog 683 studerande, medan höstens kursutbud lockade 740 deltagare, sammanlagt 1 423. Av dessa deltog 64 i kurser i danska och 32 i norska. Kursdeltagarna fick ta del av totalt 2675 lektioner – 1327 på hösten och 1348 på våren. Av lektionerna utgjordes 131 av undervisning i danska och 88 av undervisning i norska.

Kursernas antal har ökat något i jämförelse med tidigare år. Detta beror på en satsning på flera kortkurser, eftersom det visat sig allt svårare att binda deltagare för en längre tid. Tack vare kortkurserna kan flera elever komma med på kurser under läsårets gång.

Svenska med Husis var en av årets nyheter. Här bekantar sig ivriga kursdeltagare med dagens studiematerial.

Intresset för svenskundervisning ökar fortfarande – vilket märks tydligt på att antalet skraddarsyddas kurser på stadens verk har ökat i antal. Till följd av den förnyade språklagen som trädde i kraft den 1 januari 2004 och där kraven på kunskaper i svenska för anställda inom stat och kommun preciseras mer noggrant än tidigare, har man tydligen valt att satsa resurser på undervisning i svenska. Den ökade medvetenheten syns också i ett ökat intresse bland finskspråkiga för att avlägga Allmän språkexamen.

De populäraste kurserna i svenska var de mer praktiskt inriktade konversationskurserna samt kurserna för utlänningar. Kursen "Mat och prat" i samarbete med undervisningsköket lockar också varje år ett stabilt antal deltagare. På de utlokaliserade kurserna kom de flesta eleverna från vårdsektorn, men också på biblioteken, på byggnadskontoret och inom domstolsväsendet har svenska undervisats. En nyhet för höstterminen 2004 var en kurs i samarbete med Hufvudstadsbladet, där dagstidningen fungerade som studiematerial. Kurserna i danska har också varit populära – en grupp valde t.o.m. att studera danska intensivt en lördag utanför den ordinarie kursen.

Kurserna i svenska har ett brett innehåll, vilket är ett måste för att tillfredsställa de mycket varierande önskemål och behov som finns bland Arbiss studerande. Ett återkommande tema i svenskundervisningen är dock den finlandssvenska kulturen och de finlandssvenska traditionerna – utan att dock glömma det rikssvenska. Utöver den traditionella undervisningen har studerandena också varit på teater, suttit i studiopubliken på talkshowen Bettina S och Schlager på lager samt deltagit i guidade stadsrundturer med svenskspråkig guide från Helsingfors auktoriserade turistguider.

Under året har man även kunnat avlägga nationella språkprov i svenska. Allmän språkexamen på grundnivå samlade på våren fem deltagare och tre på hösten. På mellannivå lockade Allmän språkexamen nio deltagare på våren och tolv på hösten. En nyhet för året var att deltagarna kunde välja att avlägga ett helt svenskspråkigt prov. Detta prov har konstruerats med tanke på utlänningar som inte har finska som modersmål. Av dem som avlade språkexamen på mellannivå valde åtta det helt svenskspråkiga provet. I lilla språkprovet i slutet av mars deltog tre personer.

Teckenspråk

Tre kurser i teckenspråk omfattade sammanlagt 64 lektioner och samlade 20 deltagare. Under vårterminen ordnades en nybörjarkurs och en fortsättningskurs, under höstterminen en grundkurs i teckenspråk.

Tyska

I tyska arrangerades kurser både på dag- och kvällstid, sammanlagt 30 kurser, omfattande 628 lektioner. Undervisning gavs på alla nivåer. I kurserna deltog sammanlagt 286 personer.

Konversationskurserna var som alltid populära, men den största gruppen med hela 22 regelbundet deltagande elever återfinns på mellannivå. Nytt för läsåret var e-kursen Tysk grammatik på nätet, som lockade 9 kursdeltagare. Nya var också två kurser som byggde på Storyline-metoden, men de lyckades tyvärr inte locka några deltagare. De tyska matkurserna – för första gången också en kväll med tysk julmat – fortsatte däremot att dra folk.

Efter några års paus ordnades igen en kurs för sådana som vill avlägga provet Zertifikat Deutsch als Fremdsprache vid Goethe-institutet. Trots att deltagarantalet inte var stort, är det viktigt att Arbiss kan erbjuda också kurser som är examensinriktade.

För deltagare med oregelbunden arbetstid eller andra hinder för att delta regelbundet i någon kurs ordnades som under tidigare år flexstudier. I det muntliga provet för abiturienter deltog 17 elever.

Övriga språk

De övriga språken representerade ett mer begränsat utbud kurser, sammanlagt 14 kurser och 316 lektioner. Vanligen ordnades en nybörjar- och en fortsättningskurs per språk. Dessa var: arabiska (1 kurs), estniska (4), latin (4), nygrekiska (4) och portugisiska (1). Nybörjarkurserna rönste stort intresse, medan fortsättningskurserna i allmänhet lockade endast ett fåtal deltagare. En liten men ihärdig grupp på sex personer studerade latin på avancerad nivå, dvs. sjätte året, vilket är värt att nämnas. P.g.a. spardirektiv ordnades färre kurser i ovanligare språk än tidigare.

Arbis Östra

Arbis verksamhet i östra Helsingfors försiggick i kulturcentret Stoa i Östra centrum, i Rastis kulturcentrum i Nordsjö, i Botby högstadieskola samt i Nordsjö simhall. Arbis har under läsåret i östra Helsingfors erbjudit kurser i språk, konst, konsthantverk, musik, textilarbete, handarbete, gymnastik och dans.

Arbis verkar i egna utrymmen i Stoa. Kansliet är under terminerna öppet två eftermiddagar i veckan samt efter behov.

Byråsekreterare Nanna Etelä är också filialföreståndare för Arbis Östra.

Arbis Östra hade 1 224 kursdeltagare, under vårterminen 577 och under höstterminen 647. Kurserna i svenska har åter utökats och elevantalet har stigit till 79 elever och 140 timmar under vårterminen och 90 elever och 148 timmar under höstterminen. I östra Helsingfors hölls under vårterminen 1151 lektioner och under höstterminen 1075 lektioner.

Konstens natt i Stoa lockade åter över 2000 deltagare. Arbis deltog med tovning för alla åldrar. I oktober fyllde kulturcentret Stoa 20 år. Kulturcentralen bjöd på festprogram och kaffe för allmänheten och de fem verk som arbetar i huset hade en uppskattad gemensam personaljulfest med ca 90 deltagare.

BIBLIOTEK

Under år 2004 beviljades 7 952 hemlån från biblioteket. Antalet besök under vårterminen var 5 075 och under höstterminen 4 839. Studierummet med tre internetanslutna datorer var i ständig användning, också utanför terminerna. En kunddator med cd-rom stod till elevernas förfogande i biblioteket. Biblioteket har även fungerar som forum för 11 litterära programkvällar. Biblioteket kunde också besökas under julvakan. Utanför terminerna var biblioteket tillgängligt enbart under dagtid. Under året anskaffades 548 nya böcker. Biblioteket prenumererade på 76 tidskrifter och tidningar samt inköpte regelbundet varierande lösnummer

MILJÖRELATERADE ÅTGÄRDER

Arbis strävar efter att lyfta fram det ekologiska tänkandet i ett vidare tidsmässigt och globalt perspektiv. Genom kurser, utställningar, föreläsningar och exkursioner har miljöfostran beaktats i Arbis programutbud. Biblioteket har samlat information om miljön i huvudstadsregionen samt tagit upp miljöfrågor i sina bokutställningar.

Miljöorienterade kursämnen har bl.a. varit trädgårdsskötsel, svampar och småkryp i naturen. Vidare har vi haft matdemonstrationer i undervisningsköket, exkursioner i stadens omgivning och en svamputfärd samt höstvandring i Lappland.

Arbis använder miljömärkt papper och uppmanar personal och lärare att vara sparsamma med pappersförbrukningen, t.ex. kopiera dubbelsidigt.

Avfallssorteringen sker enligt följande: Pappret sorteras i tre kategorier. Köket, kansliet och kaféet sorterar bioavfall för kompostering. Energi (brännbart) avfall, blandavfall, glas och mjölkförpackningar samt problemavfall sorteras. Speciella kärl användes för lättantändliga trasor i konst- och verkstadsutrymmena. Volymen av plast- och metallavfall räcker inte för specialavhämtning. Ett informationstillfälle om avfallshantering ordnades för personalen.

Energibesparingen har beaktats genom övergång till energilampor i samtliga utrymmen. Husets ventilationssystem avstängs automatiskt varje kväll. Speciella avloppsbrunnar i konst- och verkstadsutrymmena förhindrar förorenande ämnen att spolans ned i avloppsledningarna.

EKONOMI OCH PRESTATIONER

Ekonomi	2002	2003	2004
Utgifter	2 112	2 159	2 166
Inkomster	<u>328</u>	<u>338</u>	<u>361</u>
Netto	1 784	1 821	1 805
 Prestationer	 2002	 2003	 2004
Kursdeltagare	15 909	15 445	15 428
Hållna undervisningstimmar	22 788	22 079	20 238
Studerandetimmar	5,75	5,43	5,34
 Personal	 2002	 2003	 2004
Månadslöntagare	22	23	23
Timlärare	257	243	238